

Μειώνονται στο μισό οι εγγυητικές για τα έργα

Όλες οι ρυθμίσεις που προωθεί το υπουργείο Ανάπτυξης στο νομοσχέδιο για τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις - Τσουχτερό παράβολο για τις ενστάσεις στους διαγωνισμούς

Μείωση περίπου στο μισό των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης που επβαρύνουν τα κατασκευαστικά έργα, μερμεμέτα στον τρόπο ανάθεσης των έργων αλλά και τσουχτερά παράβολα που φτάνουν έως και τα 50.000 ευρώ για όσους υποβάλλουν ενστάσεις και ασφαλιστικά μέτρα περιλαμβάνει το νέο νομοθετικό πλαίσιο του υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών, Δικτύων, το οποίο αναμένεται να ενταχθεί στο νομοσχέδιο του υπουργείου για τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις, που θα κατατεθεί τις επόμενες μέρες στη Βουλή.

ΤΗΣ
ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΤΖΑΝΝΕ

Πρόκειται για την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για την κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τα δημόσια έργα που είχε ψηφίσει ο πρώην υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Γιώργος Σουφλιάς (Ν. 3669/2008). Οι αλλαγές έρχονται να εφαρμοσούν νέους κανόνες σε ένα σύστημα αναθέσεων που αποδείχτηκε αναποτελεσματικό και αδιαφανές και ταυτόχρονα να αντιμετωπίσουν τη βαθιά ύφεση που πλήττει τον κλάδο. Όπως αποδείχτηκε, η εκτίναξη των εγγυητικών καλής εκτέλεσης (χορηγούνται όταν υπερβάνεται το όριο των εκπτώσεων), που δίνονται ξεχωριστά από τις εγγυητικές ενός έργου, δεν εμπόδισαν τις μεγάλες εκπτώσεις με τις οποίες οι κατασκευαστές «χτύπαγαν» τα έργα και φόρτωναν στη συνέχεια με συμπληρωματικές συμβάσεις ή δίλωναν αδυναμία να εκτελέσουν.

Σήμερα που η χρηματοπιστωτική ασφυξία κόβει την ομαλή χρηματοδότηση και καθιστά ανέφικτη την έκδοση ακόμη και μιας απλής εγγυητικής, κρίνονται επιβεβλημένες οι γενναίες διορθωτικές παρεμβάσεις. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η μείωση περίπου στο μισό των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης, απόφαση που εν μέρει ικανοποιεί τον τεχνικό κόσμο, ο οποίος ζητούσε την πλήρη κατάργησή τους. Για να γίνει αντιληπτό το νέο καθεστώς εγγυητικών αξίζει να δούμε το παρακάτω παράδειγμα: σε ένα

έργο όπου η έκπτωση διαμορφώνεται από 13% έως 22%, με το ισχύον καθεστώς ο ανάδοχος έπρεπε να καταθέσει εγγυητική καλής εκτέλεσης που ισοδυναμεί με το 10% του αρχικού προϋπολογισμού. Με το νέο σύστημα, σύμφωνα με τους εργολάβους, η εγγυητική για την ίδια έκπτωση θα είναι 7,5%.

Εως 50.000 ευρώ

Μεγάλες αντιρρήσεις συναντά το σχέδιο της κυβέρνησης να χτυπήσει κατά μέτωπο το γαϊτανάκι των ενστάσεων στους διαγωνισμούς, που καθυστερεί για μήνες και χρόνια τα έργα, με την ομολογία ότι πολλές φορές πρώτα γίνεται η ένσταση και μετά ο διαγωνισμός. Το υπουργείο ρίχνει στην αρένα των εργολαβικών πρακτικών τη θέση παραβόλου που ανάλογα με τον προϋπολογισμό του έργου θα ξεκινά από τα 500 ευρώ (αφορά έργα από 100.000 ευρώ έως και 10 εκατ. ευρώ) και θα φτάνει κατά ανώτατο όριο τα 50.000 ευρώ (για έργα 1 δισ. ευρώ). Το παράβολο θα επιστρέφεται μόνο στην περίπτωση που η ένσταση γίνεται δεκτή.

Ανάλογες ρυθμίσεις έχουν θεσπιστεί με πράξη νομοθετικού περιεχομένου από το υπουργείο Δικαιοσύνης και αφορούν την κατάθεση ασφαλιστικών μέτρων έναντι παραβόλου που ισοδυναμεί με το 1% της αξίας ενός έργου και ανώτατο όριο τα 50.000 ευρώ. Υπάρχει σχέδιο από τις εργοληπτικές οργανώσεις το μέτρο να προσβληθεί ακόμη και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, καθώς για το θέμα αποφάνθηκε πρόσφατα και το ΣτΕ κρίνοντας ότι είναι υπέρ του δημοσίου συμφέροντος. Εργοληπτικές οργανώσεις όπως ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) έχουν ήδη υποβάλει στο υπουργείο τις ενστάσεις τους, θεωρώντας ότι το μέτρο αποτελεί «σημαντικό περιορισμό των δικαιωμάτων των εργοληπτών, καθώς εμποδίζει την προσφυγή τους στη Δικαιοσύνη».

Ζητούν, παρ' όλα αυτά, να περιοριστεί το ύψος του κατώτερου ορίου κάτω από τα 500 ευρώ ώστε να διευκολυνθούν οι μικρότερες επιχειρήσεις, αλλά και η επιστροφή του παραβόλου να ισχύει και στην περίπτωση δικαστικής δίκαιωσης του ενισταμένου.

Τι αλλάζει στη μελέτη-κατασκευή

Το υπουργείο Υποδομών πλάσσει ως σημαντική αλλαγή της αναθεώρησης του νομοθετικού πλαισίου τον εκσυγχρονισμό του αδιαφανούς -όπως έχει αποδειχτεί- συστήματος της μελετοκατασκευής, με το οποίο προβλέπεται ότι το «σύστημα προσφοράς μελέτης-κατασκευής εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις που απαιτούν ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από εξειδικευμένες τεχνολογίες ή σε έργα με ιδιομορφίες». Για την εφαρμογή του συστήματος απαιτείται προηγούμενη απόφαση του υπουργού Ανάπτυξης και Υποδομών, η οποία εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Τμήματος Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων. Ο ίδιος αποφασίζει και για τα είδη τεχνικών έργων που θα δημοπρατούνται με τη μέθοδο αυτή. Το σημαντικό βήμα, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΑΤΕ κ. Γιώργο Βλάχο, είναι ότι το υπουργείο καταργεί τη «φάμπρικα» του μικτού συστήματος, που προβλέπει τον συνδυασμό συστήματος προσφοράς μελέτης κατασκευής με άλλα συστήματα στη δημοπράτηση ενός έργου.

Οι επιτροπές

Η ανάθεση έργων με το μοντέλο της μελέτης-κατασκευής ως συνολικό πακέτο θεωρείται ότι δεν προάγει τη διαφάνεια, καθώς συχνά οι αναθέσεις αρχές συγχροτούν επιτροπές αξιολόγησης και κόβουν άπαντες, πλην αρεστών εργολάβων. Επί της ουσίας, η πρόταση του σχεδίου του υπουργείου θεωρείται από την πλευρά του ΣΑΤΕ ότι «αφήνει μεγάλα περιθώρια αυθαιρεσιών και υποκειμενισμού στα κριτήρια σκοπιμότητας συνδυασμού ή αναθέσεως μιας μελέτης», καθώς ο Σύνδεσμος έχει ζητήσει την πλήρη κατάργησή του. Προτείνει μάλιστα, εφόσον συνεχιστεί το σύστημα, η επιλογή των μελών των επιτροπών στη μελετοκατασκευή να γίνεται κατόπιν δημόσιας κλήρωσης μέσα από σχετικό μητρώο, όπως προβλέπει το σχέδιο νόμου που είχε επεξεργαστεί προ τριετίας το υπουργείο.

ΣΑΤΕ Σταματήστε τις απευθείας αναθέσεις

Ο ΣΑΤΕ έχει ζητήσει ταυτόχρονα να καταργηθούν οι απευθείας αναθέσεις για μικρά έργα και μάλιστα με αναδρομικό χαρακτήρα που επανέφερε η κυβέρνηση με τον Νόμο 4071/2012 (ρυθμίσεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση). Όπως αναφέρουν, πρόκειται για σπαράδεκτη ανάκληση προηγούμενης νομοθετικής διάταξης που είχε καταργηθεί με τον Νόμο 4053/2012 για το πλαίσιο λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς. Με τις νέες ρυθμίσεις παρέχεται επίσης η δυνατότητα στις τεχνικές εταιρείες να γειρουν σειώσεις για ένα έργο σε διάστημα 4 μηνών (αντί 2 που είναι σήμερα) από την «εμφάνιση της γενεσιουργού αιτίας».

Επιπλέον, καθορίζεται με υπουργικές αποφάσεις η τιμολόγηση της αξίας της ασφάλτου (τρόπος υπολογισμού, διαδικασία πληρωμής κ.ά.) και όχι κατά την εκτέλεση των έργων, αποτελώντας ξεχωριστό κομμάτι της δαπάνης μιας σύμβασης.